

Сьогодні
13.12.2024

**Другорядні члени речення додаток,
означення, обставина**

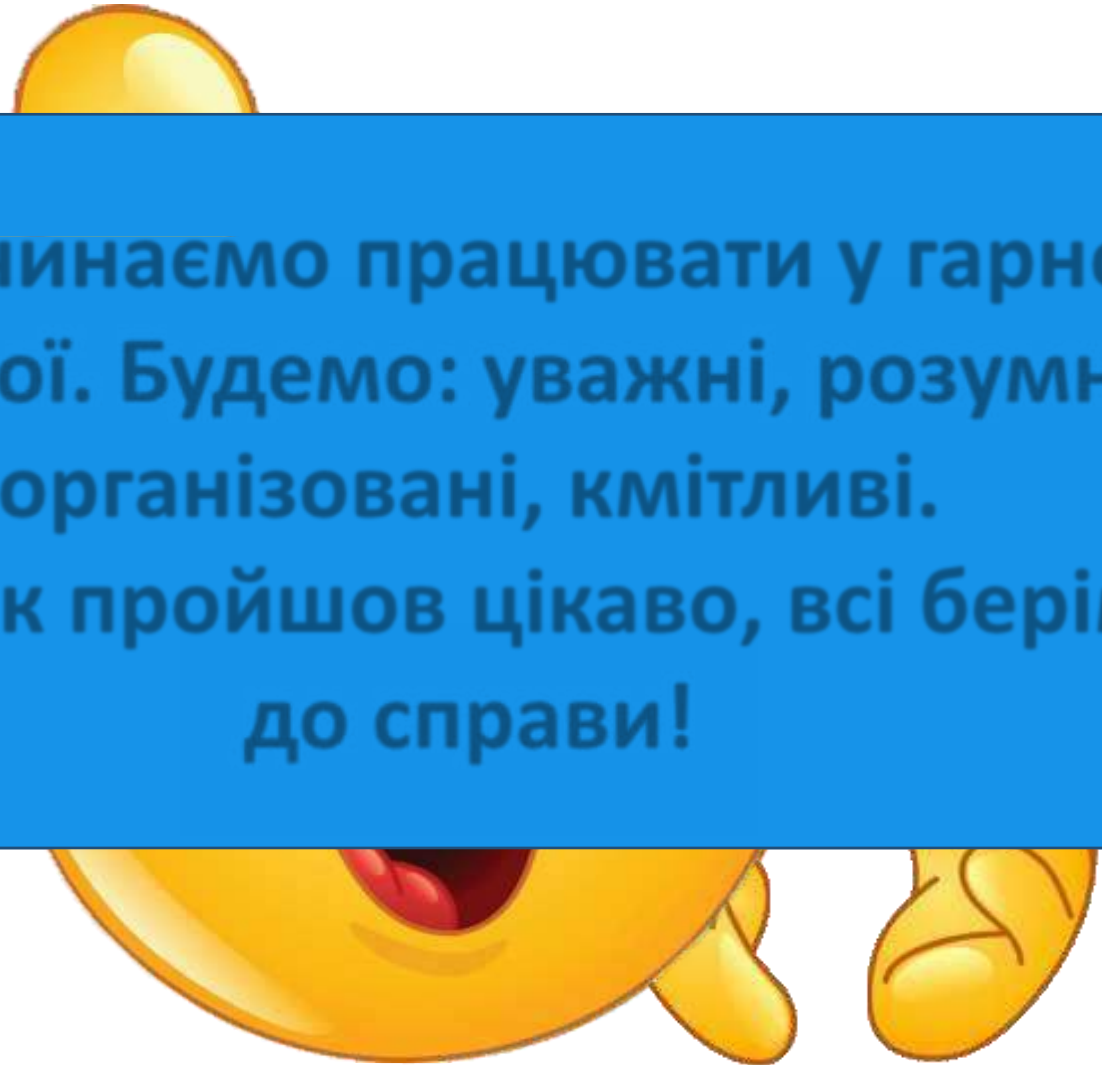
Мета: поглибити знання учнів про другорядні члени речення, ознайомити з поняттям про їх функції та способи вираження; формувати в учнів навички лінгвістичного дослідження, розвивати їх творчу уяву, логічне мислення, мовленнєві навички, вміння ставити запитання до другорядних членів речення, визначати їх синтаксичну роль і спосіб морфологічного вираження; розвивати вміння школярів працювати колективно та самотійно; виховувати любов до рідного слова.

Холодно в полі, в саду, на городі,
Зима мандрує по нашій господі.
Тепло і затишно в класі у нас,
Доброго дня, я вітаю всіх вас.

Тож починаємо працювати у гарному
настрої. Будемо: уважні, розумні,
організовані, кмітливі.
Щоб урок пройшов цікаво, всі берімося
до справи!

Перевірка домашнього завдання

Запишіть сьогоднішню дату

Класна робота

ви́твіки, зуси́лля

1. Чим відрізняється речення від словосполучення?
2. Із чого складається речення?
3. Що називаємо граматичною основою?
4. Чому члени речення поділяють на головні й другорядні?

1. Навіщо потрібні другорядні члени речення?
2. Які частини мови конкретизують означення, додаток і обставини?
3. Як правильно визначити другорядні члени речення?

Відповідно до запитань
сформулюйте особисті цілі.

Вправа 301. Розгляньте таблицю. На які запитання вона дає відповідь? Назвіть у реченнях другорядні члени. Якою темою об'єднані речення? Підготуйтеся до діалогу з однокласниками / однокласницями, під час якого перевірте одне одного, як ви засвоїли інформацію

ДРУГОРЯДНІ ЧЛЕНИ РЕЧЕННЯ

конкретизують, уточнюють, доповнюють зміст речення

Додаток

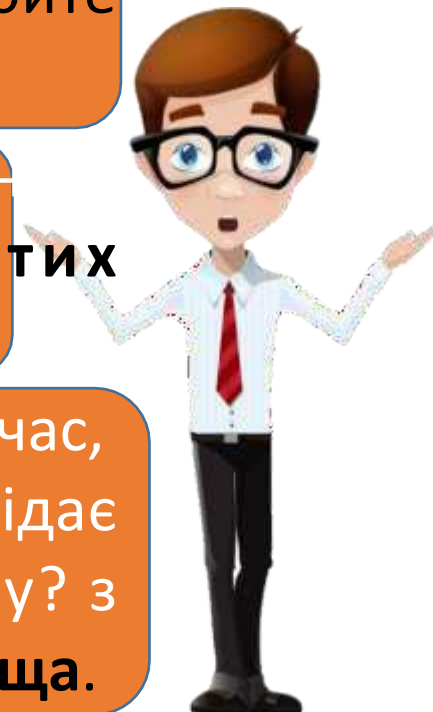
означає особу, явище або предмет, відповідає на питання всіх відмінків, крім називного: Не підпалюйте суху **траву** на полях та лісових галявинах.

Означення

вказує на ознаку предмета, відповідає на питання який? чий? котрий? Не спускайтеся з **крутих снігових** схилів.

Обставина

конкретизує дієслово, указуючи місце, час, причину, мету, ступінь або спосіб дії, відповідає на питання: де? коли? куди? звідки? чому? з якою метою? як? Не грайтеся **поблизу** вогнища.

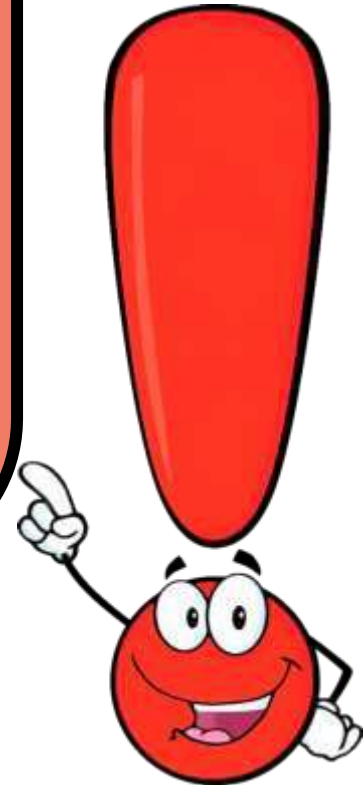

Щоб визначити в реченні другорядні члени, необхідно пам'ятати такі правила:

1) **додаток** залежить від члена речення, вираженого дієсловом або іменником (*Керівники (чого?) сайту карають (кого?) порушників баном*).

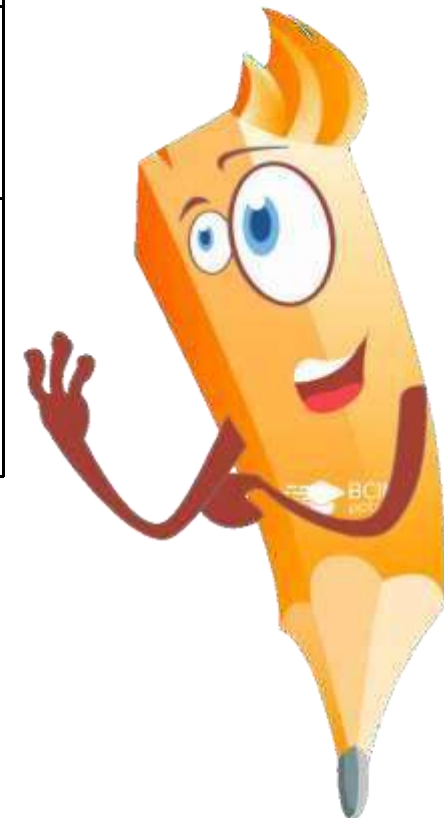
2) **означення** залежить від члена речення, вираженого іменником (*Боти навмисне створюють багато профілів під різними іменами. Іменами (якими?) різними*).

3) **обставини** конкретизують дію, а тому залежать від члена речення, вираженого дієсловом (*Є боти також (де?) у соціальних мережах*).

Вправа 302. Прочитайте речення, уміщені в лівій і правій колонках. Чим вони відрізняються? У яких реченнях більше інформації? Завдяки чому?

Якщо співрозмовник у чаті ображає, одразу повідом.	Якщо співрозмовник у чаті ображає тебе, одразу повідом модератора або адміністратора.
Бан — це заборона входити на сайт.	Бан — це тимчасова або довічна заборона входити на сайт.
Тролі діють.	Тролі діють тихцем, послідовно й нахабно критикуючи й висміюючи когось (За Т. Щербаченко).

Вправа 303. Прочитайте текст. Що ви з нього дізналися? Ця тема актуальна для вас? Доведіть свою думку. Які ще заходи безпеки ви знаєте? Підготуйте запитання за текстом і поставте їх одне одному

Кожен комп'ютер ідентифікований* у мережі, оскільки має власну IP- адресу*. Він зберігає й передає без твого дозволу деякі дані, які ти вводиш, користуючись сервісами різних сайтів*. Це можуть бути ім'я, прізвище та по батькові, стать, вік, дата народження, електронна скринька, номери телефонів, а також відомості про захоплення й уподобання.

Система відстежує тривалість перебування в мережі й час, коли ти зазвичай туди заходиш, що шукаєш, як розраховуєшся за покупки, із ким спілкуєшся.

Якщо якийсь розвідник поставить за мету зібрати про тебе якомога більше інформації, це буде неважко...

Якщо хочеш зберегти недоторканими таємниці свого життя, доведеться навчитися «не залишати слідів»: ігнорувати пропозицію браузера* залишати паролі, не авторизуватися*, постійно чистити кеш-пам'ять*... (Т. Щербаченко).

Назвіть у тексті слова іншомовного походження. Поясніть значення слів, помічених зірочкою. У разі потреби зверніться до словника. Якими членами речення є виділені слова? Поясніть, як ви це визначили.

На які запитання ви одержали вичерпні відповіді? Що нового дізналися на уроці? Яка інформація для вас найкорисніша? Що ви сьогодні зарахуєте до переліку своїх досягнень?

*Підручник:с.121 Впр.304 – І
завдання, с. 119-120
вивчити теоретичний
матеріал.*

Рефлексія «Імбирний настрій». Обери емотикон, який відповідає твоєму настрою в кінці уроку

Я з усім упорався

Мене урок розлютив

Я дуже втомився

Все було легко та просто

Було складно та нічого не зрозуміло

Більше сміху ніж навчання

Чекаю наступний урок